Rustkammeret

Forsvarsmuseet Rustkammeret er et militærhistorisk museum som ligger i Erkebispegården ved siden av Nidarosdomen i Trondheim. Rustkammeret ble opprettet som museumssamling i 1826, og i 1978 ble det underlagt Forsvarsmuseet i Oslo.[1] Forsvarsmuseet Rustkammeret er i dag et regionalt hær- og hjemmefrontmuseum for Midt-Norge og tilhører Forsvarets museer, en avdeling i Forsvarets Fellestjenester. Museet er åpent for publikum fra mai til september.

Innhold

Navn
Historikk
Fra utstillingene
Se også
Referanser
Eksterne lenker

Navn

«Rustkammeret» var det rommet i middelalderens borger og slott hvor blankvåpen, rustninger og etter hvert håndskytevåpen ble lagret og reparert.[1][2][3] Første ledd i ordet kommer fra middelnedertysk *Rust* som igjen stammer fra oldhøytysk *hrust*, som betyr «utrustning».

Historikk

Rustkammeret som museum kan føres tilbake til «Den historiske våbensal», som ble innredet i 1826 i «Østhuset» i Erkebispegården. I 1902 ble artilleriets «modellkammer» samt eldre våpen ved arsenalet slått sammen til en utstilling i Kongsgården. Rustkammeret er et av de eldste museer i Norge, og var frem til 1930 plassert i «Herresalen» og i et hvelvet rom inntil «Regalierommet».

2. januar 1932 fant det sted en mer høytidelig åpning av Rustkammeret som museum. Museet lå da i «Bakeriet», den østre delen av Erkebispegården. Etter frigjøringen i

Rustkammeret
Forsvarsmuseet Rustkammeret

Rustkammeret i Erkebispegården i Trondheim
Foto: 2019

Etablert 1826

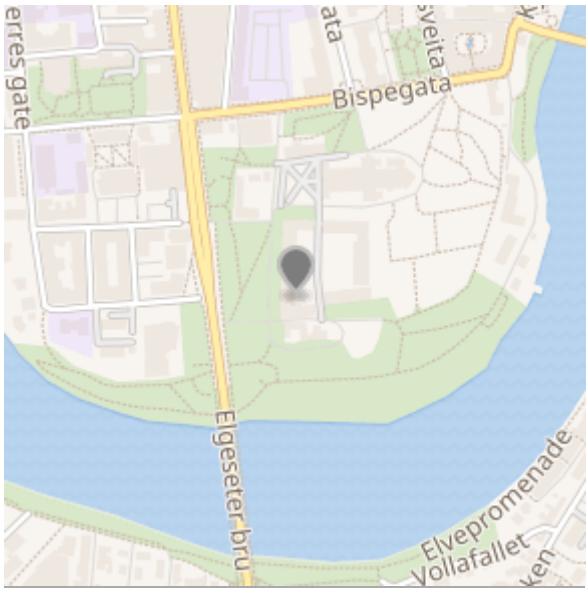

Rustkammeret
63°25′33″N 10°23′43″Ø

Rustkammeret på Commons

1945 kom Teknisk kp/Bn III fra Baggbøle i Sverige og etablerte seg på Kongsgården med sin stab. Distriktskommando Trøndelag og Arsenalet benyttet området for mottak av beslaglagt utstyr og våpen fra den tyske okkupasjonen av landet under andre verdenskrig.

Gammel veggdekorasjon utstilt i Rustkammeret i Trondheim, med sabler, bajonetter, hellebarder, flintlåspistoler og annet fra 1600- til 1800-tallet montert omkring det norske riksvåpenet. Bysten forestiller Christian V av Danmark og Norge.

Etter at Feltfløyen ble satt istand for museumsformål, flyttet Rustkammeret utover i 1960-årene inn i to etasjer i denne fløyen. Tidlig i 1970-årene åpnet også fane-og minnehallen i Vekthuset.

I 1967 ble det private Nordenfjeldske hjemmefrontmuseum opprettet i den søndre fløyen av Erkebispegårdens militære magasinbygning i tre. I 1979 ble dette museet en del av Rustkammeret.[4] I 1983 brant de to militære magasinbygningene mot øst og sør ned til grunnen, og hele hjemmefrontmuseet gikk tapt.

Etter storbrannen besluttet Forsvaret etterhvert at Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider skulle overta forvaltningen av Erkebispegården. I 1987 ble anlegget overført fra Forsvaret, etter 301 års sammenhengende militært eierskap. I overføringsavtalen ble det bestemt at Forsvaret skal disponere de lokalene de på det tidspunkt hadde i gården, til evig tid. I 1990 gjenåpnet daværende kronprins Harald Hjemmefrontmuseet i tredje etasje i Rustkammeret. Da hadde toppetasjen, og de øvrige utstillingene, gjennomgått en omfattende renovering.

Rustkammeret har tradisjonelt hatt fokus på Hærens historie i Trøndelag og motstandskampen under andre verdenskrig, samt Tysklandsbrigaden.

Fra utstillingene

Militær, manuelt drevet brannsprøyte gitt av kong Frederik IV til «Trunhiems Tøjhuus» (byens militære depot i Erkebispegården) i 1730. Skiløperuniform fra først på 1800-tallet bak.
Foto: 2019

Bergkanon fra 1848. Bergartilleri for strid i fjellterreng omfatter blant annet av lette haubitser med kort, høy kulebane for å treffe mål for eksempel bak fjelltoppper.

Den tyskproduserte Ehrhardt 7,5 cm modell 1901 var den viktigste feltkanonen i det norske forsvaret fram til den tyske invasjonen av Norge i 1940, da tyske styrker overtok dem. Flere Ehrhardt-kanoner er fortsatt i bruk som saluttkanoner.

Madsen maskingevær modell 1922. Magasingeværet ble opprinnelig utviklet i Danmark i 1903 og var standard, lett maskingevær i den norske hæren under angrepet på Norge 1940.

Uniformer for frontkjempere i Germanske SS Norge og i Waffen-SS, og for konstabler i Statspolitiet, nordmenn som samarbeidet med tyske okkupasjonsmyndigheter under andre verdenskrig og sloss for nazistene østpå. Fra krigs- og hjemmefrontutstillingen.

Se også

- Nordenfjeldske hjemmefrontmuseum, privat museum samme sted 1967–1983
- Forsvarets museer, avdeling i Forsvarets fellestjenester som bevarer, dokumenterer og formidler Forsvarets materielle kulturarv og norsk forsvarshistorie

- Hjemmefrontmuseum

Referanser

1. ^ a b Forsvaret om Rustkammeret (https://forsvaret.no/kultur/museer/Rustkammeret)
2. ^ Oppslagsordet «rustkammer» i *Det Norske Akademis ordbok* (https://www.naob.no/ordbok/rustkammer)
3. ^ Rustkammeret (https://www.snl.no/rustkammer) i Store norske leksikon
4. ^ *Store norske leksikon* om hjemmefrontmuseer (https://snl.no/hjemmefrontmuseer)

Eksterne lenker

- Offisielt nettsted (http://forsvaretsmuseer.no/Rustkammeret/Om-Rustkammeret/English)
- (en) Kategori:Rustkammeret – bilder, video eller lyd på Wikimedia Commons
- Rustkammerets nettside (http://forsvaretsmuseer.no/Rustkammeret)

Hentet fra «https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Rustkammeret&oldid=20150022»

Denne siden ble sist redigert 30. jan. 2020 kl. 20:31.

Innholdet er tilgjengelig under Creative Commons-lisensen Navngivelse-Del på samme vilkår, men ytterligere betingelser kan gjelde. Se bruksvilkårene for detaljer.